

**PRIPOROČILO ZA
PRAVIČNO IN ENAKO EVROPO:
PRENOVIMO NAŠE DRUŽBE PO COVID-19**

Evropska mreža organov za enakost Equinet:

ob priznavanju, da zdravstvena kriza, ki jo je sprožil Covid-19, in ukrepi, ki so jih vlade sprejele, da bi se z njo spoprijele, niso nevtralni; nekatere v Evropi so prizadeli bolj kot druge, nesorazmerno negativne učinke pa so imeli prav na določene skupine, pogosto tiste v slabšem socioekonomskem položaju in izpostavljene diskriminaciji;

ob zavedanju, da obstaja jasno tveganje, da bosta Evropo v naslednjih mesecih in letih prizadela huda gospodarska recesija in socialna kriza; in da bo to brez odločnih politik za spodbujanje enakosti, mobilizacije potrebnih virov in ukrepov na evropski, mednarodni, nacionalni in lokalni ravni skoraj zagotovo povečalo diskriminacijo in neenakosti;

ob ugotavljanju, da katastrofalne posledice gospodarske recesije iz leta 2008 s spremljajočimi naraščajočimi neenakostmi, revščino, populizmom, diskriminacijo in sovražnim govorom nujno kličejo k boljšemu odzivanju na tovrstne krize in poudarjajo pomen izgradnje pravične in enake Evrope po krizi;

ob podpori zavezi EU, da bo vprašanje enakosti postavila v središče okrevanja;

ob zavedanju, da bo izgradnja družb, ki jih zaznamujeta enakost in solidarnost, povečala tudi njihovo odpornost na prihodnje krize;

ob upoštevanju, da predstavljata enako obravnavanje in nediskriminacija temelj univerzalnega sistema človekovih pravic ter temeljni načeli in vrednoti Evropske unije in nacionalnih ustavnih ureditev; in da je ta kriza ključni preizkus zavezanosti tem vrednotam;

ob upoštevanju, da pravica do enakega obravnavanja predstavlja edino pravico, določeno v vseh devetih ključnih pogodbah Združenih narodov o človekovih pravicah, poleg tega pa je predmet zavezujoče zakonodaje in dobro razvite sodne prakse v okviru Sveta Evrope, Evropske unije in na nacionalni ravni;

ob upoštevanju, da so organi za enakost neodvisni državni organi, ustanovljeni po vsej Evropi z namenom spodbujanja enakosti, boja proti diskriminaciji in nadlegovanju ter imajo pogosto pristojnosti za naslavljanje sovražnega govora;

podaja naslednja priporočila:

Odziv na krizo, skladen z načelom enakosti

1 Enako obravnavanje in nediskriminacija sta skupna minimalna standarda, ki ju je treba spoštovati v vseh okoliščinah, tudi v času krize. Vsako odstopanje od teh minimalnih standardov je sprejemljivo le, če se izkaže, da je to nujno potrebno in sorazmerno, razlagano ozko tako v časovnem smislu kot v obsegu in ne krši drugih temeljnih pravic.

2 Vse javne institucije in političarke ter politiki bi morali jasno sporočiti, da se kriza nikoli ne sme izrabiti niti za začasno razveljavitev pravice do enakega obravnavanja.

Njihove besede in dejanja bi morali temeljiti na skrbi za enakost in zaščito vseh v družbi, brez diskriminacije. Odzivi na krizo morajo biti hitri pri zagotavljanju zaščite najbolj ranljivih skupin in zagotavljanju enakega dostopa vseh do osnovnih javnih storitev.

3 Javne institucije in mediji se morajo v krizi izogibati kakršnekoli diskriminacije in sovražnega govora zoper katerokoli družbeno skupino, prav tako pa tudi vseh dejanj, ki bi lahko spodbudila takšno diskriminacijo in sovražni govor. To vključuje izogibanje posredni diskriminaciji s splošnimi, navidezno nevtralnimi ukrepi, ki imajo nesorazmerno negativne učinke za določene družbene skupine.

Pravični in enaki Evropi, ki bo zrasla iz krize, naproti

4 Evropa mora storiti več kot zgolj obnoviti stanje pred krizo. Cilj ukrepov EU in držav mora biti odprava sistemskih problemov neenakosti ter izgradnja pravične in enake družbe, utemeljene na solidarnosti. To mora vključevati spodbujanje enakosti, tudi v izobraževanju, kot skupne vrednote in ključne značilnosti, ki zaznamuje odziv na gospodarsko in socialno krizo ter vse cikle gospodarske in socialne politike.

5 Za vse načrtovane nacionalne in EU ukrepe ter politike, namenjene odzivu na gospodarsko in socialno krizo, bi bilo potrebno izvesti temeljito in celovito predhodno oceno vplivov na enakost, naknadno pa spremljati njihove učinke. Vse EU in nacionalne naložbe bi morale biti pogojene z zmanjševanjem neenakosti in jih ne bi smele ohranjati ali povečevati. Ob upoštevanju pravil o varstvu osebnih podatkov bi morale države članice okrepiti svoja prizadevanja za zbiranje podatkov o enakosti, da bi s tem zagotovile boljše usmerjanje politik na najbolj ranljive skupine ter redno ocenjevanje učinkovitosti ukrepov.

6 EU in vse države članice bi morale sprejeti in financirati usmerjene ukrepe, vključno s posebnimi ukrepi za zagotavljanje enakosti, da bi izboljšali položaj in situacijo marginaliziranih skupin ter zmanjšali neenakosti, s tem pa ustvarili pravično in enako Evropo. S presečnim pristopom je treba posebno pozornost in vire nameniti najbolj ranljivim v vseh marginaliziranih skupinah (npr. romskim ženskam, muslimanskim ženskam, starejšim osebam z invalidnostmi).

7 Vse države bi morale vlagati in okrepiti svojo socialno infrastrukturo. To vključuje krepitev sistema socialne varnosti kot orodja za zmanjšanje strukturnih neenakosti, razvoj infrastrukture za socialno oskrbo, ki temelji na vrednoti neodvisnega življenja, in zagotavljanje močne mreže socialne varnosti, ki bo ščitila pred vsemi oblikami revščine in ne bo nikogar izpustila.

8 EU in vse države bi morale svojo protidiskriminacijsko zakonodajo okrepiti na način, ki enakost utrjuje kot osrednjo vrednoto in sporoča ambicijo, da bi v praksi morali doseči dejansko enakost. To vključuje razširitev obsega protidiskriminacijske zakonodaje na vse osebne okoliščine, zaradi katerih je diskriminacija prepovedana, in na vsa področja življenja. Trenutna kriza močno poudarja zlasti potrebo po varstvu pred diskriminacijo zaradi zdravstvenega stanja, družbenega položaja in premoženjskega stanja ter nevarnost diskriminacije pri uporabi umetne inteligence.

9 EU in vse države bi morale razmisliti o določitvi širših zakonskih obveznostih na področju nediskriminacije in enakega obravnavanja za delodajalce, ponudnike storitev, izobraževalne in zdravstvene ustanove, ponudnike socialnih storitev in javni sektor na splošno, ki bi jih zavezale k spoštovanju in vključevanju načela enakega obravnavanja pri njihovem delu, s ciljem doseči dejansko enakost v okviru vseh njihovih dejavnosti.

10 EU in vse države bi morale zagotoviti učinkovito izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje, vključno z izboljšanjem dostopa do pravnega varstva za žrtve diskriminacije ter z oceno in prilagoditvijo učinkovitosti ter odvračilnosti sankcij v primerih diskriminacije.

11 Vse države bi morale okrepiti nacionalne organe za enakost in jim omogočiti, da uresničijo svoj potencial pri spremljanju in izvajanju protidiskriminacijske zakonodaje, pri spodbujanju enakosti v družbi in pri oblikovanju politik, pri sodelovanju z nosilci dolžnosti in spodbujanju njihovih dobrih praks ter pri zbiranju in analizi podatkov, na podlagi katerih bodo lahko nudili strokovno znanje in nasvete. To bi moralo vključevati razširitev pristojnosti organov za enakost na vse osebne okoliščine in področja diskriminacije, zagotavljanje njihove neodvisnosti in dostopnosti ter zagotavljanje zadostnih virov. Priporočilo Evropske komisije o standardih za organe za enakost in Splošno priporočilo ECRI št. 2 o organih za enakost za boj proti rasizmu in nestrpnosti na nacionalni ravni bi morali predstavljati minimalne standarde in bi morali biti uresničeni v vseh državah.

Equinet je evropska mreža organov za enakost, ki združuje 49 organov za enakost po celotni Evropi, vključno z vsemi državami članicami EU. Nacionalni organi za enakost so javne organizacije, ki nudijo pomoč žrtvam diskriminacije, spremljajo in poročajo o diskriminaciji ter prispevajo k ozaveščenosti o pravicah in družbeni vrednosti enakosti. Pravno so zavezani k takšnemu delovanju z ozirom na eno, nekatere ali vse osebne okoliščine, zaradi katerih je diskriminacija prepovedana v skladu s pravom Evropske unije – spol, raso in narodnost, spolno usmerjenost, vero ali prepričanje ter invalidnost.

KONTAKTIRAJTE NAS:

www.equineteurope.org

info@equineteurope.org

facebook.com/EquinetEurope

[@equineteurope](https://twitter.com/equineteurope)

